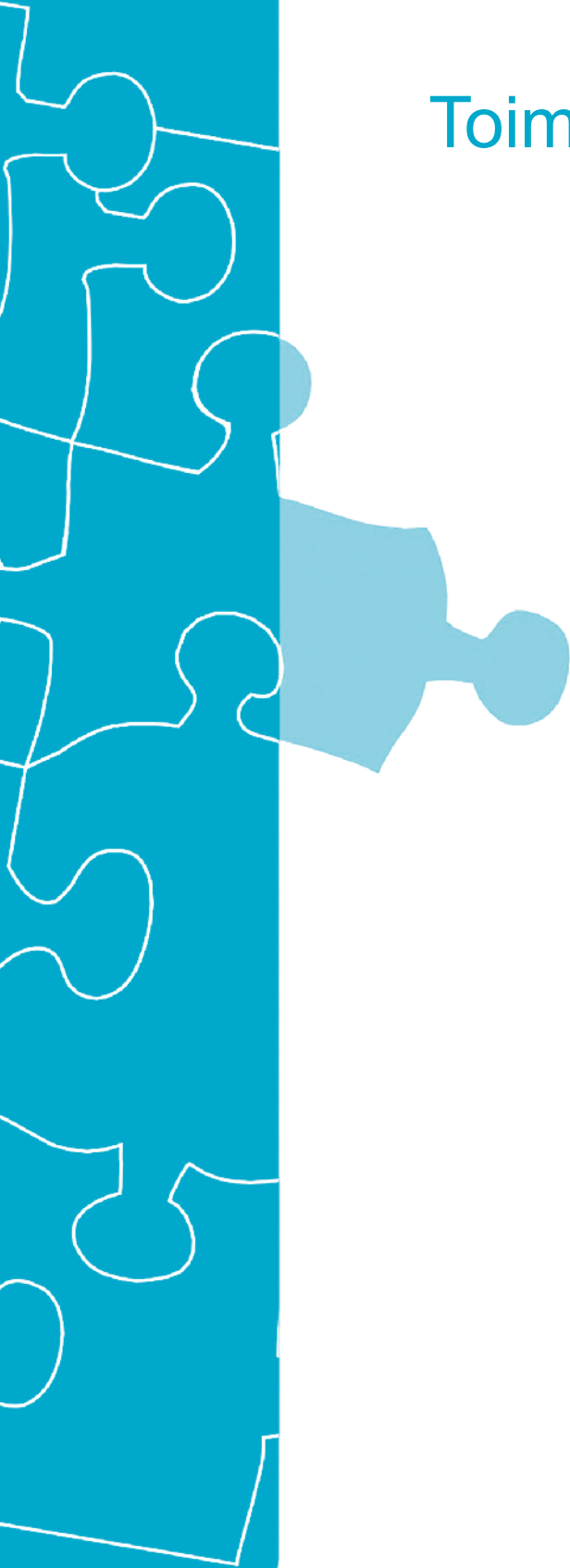

Autismi- ja Aspergerliitto ry

Toimintasuunnitelma 2009

TEHTÄVÄT

Autismi- ja Aspergerliitto ry edistää autismin kirjoon kuuluvien henkilöiden ja heidän omaistensa etua. Liiton päämääränä on yhteiskunnallisten muutosten avulla ajaa heidän perusoikeuksiensa toteutumista.

Liitto toimii autismin kirjoon henkilöiden edunvalvojana vaikuttaen lainsäädäntötyöhön ja taloudellisiin ratkaisuihin yhteiskunnallisten päättäjien avulla.

Liitto tiedottaa autismin kirjosta, toimii yhdyssiteenä autismin kirjoon liittyvässä työssä, järjestää alan koulutusta sekä tukee jäsenyhdistystensä toimintaa niiden jäsenten elämänolosuhteiden parantamiseksi.

Liiton toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Sen henkilöstörakennetta selkeytetään ja lisätään koulutuksella henkilöstön tietotasoa. Työhyvinvointiin panostetaan.

Liitto hakeutuu aktiivisesti yhteistyöhön muiden samankaltaisia asioita edistävien toimijoiden kanssa erityisesti edunvalvonnan, tiedotuksen ja koulutuksen osalta. Liitto osallistuu vuonna 2009 useiden yhteistyöprojektien johtamiseen ja ohjaamiseen.

Liitto osallistuu pohjoismaisten autismijärjestöjen yhteistyöhön sekä Euroopan autismiliiton ja Maailman autismiliiton toimintaan.

Autismi- ja Aspergerliiton tavoitteena on edistää YK:n julistamien vammaisten oikeuksien toteutumista Suomessa. Vuonna 2009 liiton teemana on vaikeimmin autististen tukeminen.

EDUNVALVONTA

Autismi- ja Aspergerliitto toimii yhteiskunnallisena autismin kirjoon henkilöiden edunvalvojana ja tiedon välittäjänä. Liitto edistää autismin kirjoon henkilöiden perusoikeuksien toteutumista vaikuttamalla lainsäädäntötyöhön ja taloudellisten ratkaisujen valmisteluun sekä seuraamalla niiden toteutumista.

Vuonna 2009 liitto pyrkii edistämään vaikeimmin autististen asemaa, sillä heidän palvelunsa eivät vielä ole riittävät. Meneillään oleva palvelurakenteen uudistustyö tuo uusia haasteita palvelujen järjestäjille ja käyttäjille. Liitto pyrkii kehittämään valmiuksia, työtapoja ja toimintoja, niin että vaikeimmin autististen henkilöiden yhdenvertaisuus kansalaisina toteutuu.

Vaikeimmin autististen tarpeet tuodaan esiin ja hyviä käytäntöjä niihin vastaamiseksi kehitetään monien toimijoiden yhteistyönä.

TIEDOTUS

Liiton edunvalvontaa toteutetaan tiedottamalla autismin kirjoon asioista. Vuonna 2009 liiton teemaa eli vaikeimmin autististen tukemista tuodaan esiin aktiivisesti joukkoviestimissä, kuten lehdissä, radiossa ja televisiossa. Liitto tiedottaa myös Autismi-lehdessä, omilla esitteissään ja verkkosivustollaan.

Liitto on mukana useilla messuilla, joilla jaetaan tietoa autismin kirjosta, koulutuksesta ja kuntoutuksen tukemisesta.

Palveluneuvonnan yhteydessä tiedotetaan kuntoutuksista, opetuksesta ja sosiaaliturvasta.

Liitto välittää tietoa myös autismin kirjoon ihmisten omista vaikutusmahdollisuuksista ja voimaantumisesta.

KIRJASTO

Autismi- ja Aspergerliiton kirjastoa kehitetään ja pyritään tekemään teemavuoden mukaisia hankintoja. Liiton kirjastossa on lainattavissa noin 400 kirjaa ja 90 videota sekä opinnäytteitä ja ajankohtaisia artikkeleita.

KOULUTUS

Koulutus on Autismi- ja Aspergerliiton perustoimintaa, jolla pyritään jakaamaan koko maahan tietoa autismin kirjosta.

Liiton tärkein koulutustapahtuma on kaksipäiväiset Autismin talvipäivät. Vuonna 2009 ne järjestetään Jyväskylässä paikallisten yhteistyökumppanien kanssa.

Talvipäivillä esitellään alueellista ja valtakunnallista osaamista. Siellä palvelujen tarjoajat ja tarvitsijat kohtaavat toisensa.

Liitto järjestää myös muita koulutuksia yhteistyössä toisten toimijoiden kanssa. Liiton työntekijät pitävät eri ryhmille kohdistettuja koulutuksia, ja projektit järjestävät koulutuksia omilta aihealueiltaan.

Aune-verkoston alue-Aunet kokoavat tietoa oman alueensa koulutustarpeista ja järjestävät koulutuksia yhdessä liiton kanssa.

Liitto ylläpitää autismlalan koulutuskalenteria verkkosivustollaan ja Autismi-lehdessä.

JÄSENYHDISTYSTEN TUKEMINEN

Autismi- ja Aspergerliitto tukee jäsenyhdistystensä toimintaa. Liitto avustaa yhdistyksiä vuonna 2009 300 euron suuruisella toiminta-avustuksella. Jäsenyhdistykset voivat hakea liitolta taloudellista tukea oman kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan järjestämiseksi RAY:n liitolle myöntämästä sopeutumisvalmennusrahasta.

Liitto järjestää vuosittain liittokokouksen yhteydessä jäsenyhdistysten kesäpäivän. Vuonna 2009 kesäpäivien aikana paneudutaan jäsenyhdistysten kehittämiseen niiden omien toiveiden perusteella ja vuonna 2008 toteutetun yhdistyskiertueen aikana kerätyn materiaalin pohjalta.

JÄRJESTÖSIHTEERITOIMINTA

Autismi- ja Aspergerliitto hakee RAY:ltä rahoitusta järjestösihteeritoimintaan vuodelle 2009.

Järjestösihteerin toimenkuva on laaja. Hän johtaa Aune-verkostoa eli toimii pää-Aunena. Hän ylläpitää jo päättyneiden tai päättyvien projektien tuottamia tuloksia, kuten Resurssiprojektin vertaisperhe-toimintaa. Järjestösihteeri toimii myös Etelä-Suomen aluesihteerinä. Lisäksi hän koordinoi yhteistyötä kuntoutusta tuottavien ja suunnittelevien palveluntarjoajien välillä.

ALUETOIMINTA

Liitto kehittää alueellista toimintaa ja tukee jäsenyhdistyksiään sekä Helsingin toimistosta että Pohjois-Suomen ja Kaakkois-Suomen aluetoimistoista käsin.

Aluesihteerit ohjaavat ja neuvovat, vaikuttavat alueellisiin asioihin yhdessä paikallisyhdistysten kanssa, tiedottavat autismin kirjosta, toimivat kouluttajina, vaikuttavat alueelliseen päätöksentekoon ja toimivat Alue-Auneina. Aluetoiminnalla täydennetään julkisia hyvinvointipalveluita.

PROJEKTIT

Projekteja toteuttamalla Autismi- ja Aspergerliitto kehittää ja edistää autismin kirjoon liittyvää kuntoutusta, koulutusta, työhön sijoittumista, opiskelumahdollisuuksien lisäämistä, uusien menetelmien käyttöönottoa ja tutkimusta.

Vuonna 2009 liitto toteuttaa Empowerment-projektia, jonka tavoitteena on edistää autismin kirjon ihmisten voimaantumista ja valtaistumista sekä kehittää vertaistukea. Vuoden aikana järjestetään Empowerment-päivät, joka on valtakunnallinen tapahtuma. Projekti päättyy vuonna 2009.

Liitto hakee jatkoa Bangladesh-projektille vuosiksi 2009–2011. Hankkeen tarkoituksena on autismin kirjon lasten ja nuorten opetuksen ja kuntoutuksen kehittäminen Bangladeshissa.

Raha-automaattiyhdistykseltä on haettu uutta projektia, jonka on tarkoitus alkaa vuonna 2009. Projektin tavoitteena on vaikeimmin autististen tukeminen.

SOPEUTUMISVALMENNUS

Autismi- ja Aspergerliitto on mukana suunnittelemassa ja kehittämässä sopeutumisvalmennustoimintaa. Liitto tukee myös jäsenyhdistysten järjestämää koulutusta ja virkistystoimintaa.

KANSALLINEN YHTEISTYÖ

Autismi- ja Aspergerliitto hakeutuu aktiivisesti yhteistyöhön muiden samankaltaisia asioita edistävien toimijoiden kanssa erityisesti edunvalvonnan, tiedotuksen ja koulutuksen osalta. Yhteistyöllä saadaan sanomalle enemmän painoarvoa ja voidaan toimia kustannustehokkaammin.

Liitto osallistuu vuonna 2009 useiden eri liittojen ja toimijoiden yhteistyöprojektien johtamiseen ja ohjaamiseen. Liitto toimii aktiivisesti mm. Kehitysvammaliiton, Neurologisten Vammaisjärjestöjen (NV), Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton ja Lastensuojelun keskusliiton (YTRY) kanssa.

Liitto tekee tiivistä yhteistyötä ADHD-liiton ja Aivoholvaus- ja dysfasialiiton kanssa sekä ADHD-keskuksen kanssa esimerkiksi messuilla.

Valtakunnallinen ”Näkymätön näkyväksi” -kuntakampanja toteutetaan yhdessä ADHD-liiton ja Aivoholvaus- ja dysfasialiiton kanssa. Kampanja tiedottaa julkisen sanan kautta päättäjille ja suurelle yleisölle neurologisista vammoista ja oireyhtymistä, joista osa ei kuulu vammaispalvelun piiriin ja osa jää yhteiskunnan tukien ulkopuolelle.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Autismi- ja Aspergerliitto toteuttaa ulkoministeriön rahoittamaa kehitysyhteistyöhanketta Bangladeshissa. Hankkeessa kehitetään paikallisen vanhempainjärjestön kanssa vanhempien ylläpitämää koulua autistisille lapsille ja nuorille. Liitto vie Bangladeshiin autismin kirjon tietoa, taitoa ja materiaalia.

Liitto pyrkii muodostamaan aktiivisia yhteyksiä lähialueiden autismin kirjon yhdistyksiin, liittoihin ja toimijoihin. Se muodostaa yhdyslinkin muissa maissa tehtävään autismin kirjon työhön. Liitto osallistuu pohjoismaisten autismijärjestöjen kokouksiin ja Euroopan autismliiton ja Maailman autismijärjestön toimintaan.

- Autismi- ja Aspergerliitto pyrkii parantamaan autismin kirjon lasten, nuorten ja aikuisten elämänlaatua mm. kehittämällä kuntoutus-, koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia.
  - Toiminta on etenevä kokonaisuus, joka suunnitellaan jäsenistön tarpeita kuunnellen. Kehittämistyö tehdään yhteistyössä muiden toimijoiden ja neurologisten vammaisjärjestöjen kanssa.
  - Liitto kehittää ja arvioi autismin kirjon henkilöiden asumispalvelua ja vapaa-ajan toimintaa. Erityisesti painotetaan vaikeimmin autististen tukemista.
  - Liitto toimii autismin kirjon henkilöiden edunvalvojana taloudellisten ratkaisujen valmistelijoihin ja päättäjiin päin. Liitto pyrkii myös vaikuttamaan alan lainsäädäntötyöhön.
  - Liitto tehostaa tiedotusta autismin kirjon ongelmista. Tavoitteena on lisätä tietämystä autismin kirjosta ja saada asialle myönteistä julkisuutta.
  - Liitto kartoittaa ja kehittää kohderyhmää tukevia yhteiskunnallisia rakenteita, palveluita ja koulutusta yhteistyössä alalla toimivien julkisten ja yksityisten tahojen kanssa.
  - Liitto tekee yhteistyötä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutustoimintaa harjoittavien tahojen kanssa sekä tiedottaa kurseista jäsenistölle.
  - Liitto kehittää autismin kirjon varhaiskuntoutusta.
  - Liitto ylläpitää valtakunnallista autismin osaaajaverkostoa (Aune-verkosto).
  - Liitto selvittää, kuinka laajasti autismin kirjoa käsitteleviä kurseja on eri oppilaitoksissa, ja vaikuttaa näiden kurssien sisältöön ja laajuuteen.
  - Liitto lisää opetus-, sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattihenkilöstön osaamista autismin kirjosta. Tämä tapahtuu luomalla kontakteja oppilaitoksiin, lähettämällä esitteitä ja muuta tiedotusaineistoa, jakamalla tietoa liiton kirjaston kaukolainauksen avulla sekä edistämällä alan koulutusta eri puolilla Suomea.
  - Liiton koulutustoiminta pyritään järjestämään taloudellisesti kannattavalla tavalla, jotta koulutusten määrää ja laatua voidaan entisestään parantaa. Koulutuksia pyritään järjestämään yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa kustannusten jakamiseksi ja monipuolisen koulutustarjonnan mahdollistamiseksi.
  - Liitto hakeutuu aktiivisesti yhteistyöhön muiden samankaltaisia asioita edistävien yhdistysten, liittojen ja toimijoiden kanssa erityisesti edunvalvonnan, tiedotuksen ja koulutuksen osalta.
  - Liitto tukee jäsenyhdistystensä toimintaa ja käynnistää aktiivista toimintaa valtakunnallisesti antamalla tietoa ja tukea jäsenyhdistystensä jäsenil-
- le, kouluttamalla sekä tukemalla jäsenyhdistystensä vertaistuki- ja sopeutumisvalmennustoimintaa.
- Liitto pyrkii laajentamaan aluesihteeritoimintaa siten, että saataisiin liitolle viisi aluesihteeria.
  - Liitto edistää autismin kirjoon liittyvää kuntoutusta, koulutusta ja tutkimusta toteuttamalla projekteja.
  - Liitto kehittää vertaistoimintaa, erityisesti autismin kirjon henkilöiden osallisuutta järjestötoimintaan.